

Redakční poznámka

Vážení a milí, předkládáme Vám poslední číslo Vědomosti roku 2007 - roku, kdy náš SIK dovršil 111 let svého trvání. Je úžasné, že se ho jubilant dožívá v plné síle, aktivní, čilý, plný potenciálu a plánů do budoucna.

Vědomosti bylo při jejím založení dáno do vínku dokumentovat svými specifickými formami a metodami činnost SIK v Praze, být jeho kalendářem na nejbližší měsíce a sloužit členům SIK. Věříme, že i tato, v pořadí 38. Vědomost' splní toto poslání. Přejeme si, aby jste po ní sáhli též v nastávajících svátečních dnech a našli v ní něco, co Vás zaujme, potěší, připomene nebo nasměruje.

Poctivě jsme se snažili zabezpečit příspěvky ze všech akcí, kterých se SIK v Praze a jeho členové v nějaké podobě zúčastnili, nebo které by mohly jeho čtenáře zajímat tím, že jsme vyzvali zainteresované. Z vyzvaných téměř nikdo neodmítl, ale věřte, že „vydolovat“ slíbené články a příspěvky si vyžádalo pomalu větší úsilí, než si je napsat sami. Také jsme i k tomuto v některých případech byli nuceni přistoupit. Většinu článků doprovází fotografie pořízené našimi přispěvateli se záměrem dokumentovat, proto jejich uměleckou kvalitu neřešíme a autorům za ně děkujeme.

Obsah této Vědomosti dokumentuje činnost SIK v Praze ve druhé polovině roku, která byla mimořádně pestrá. Podle našeho názoru je výrazným pozitivem a krokem dopředu, že se více angažuje chasa. Je jenom dobře, že je i kritická a chce, aby její názory byly veřejně známy. S potěšením jsme uvítali snahu o reakci na dříve uveřejněné polemické pojednání prof. Hlaváče o možném směřování našeho SIK.

Na své si určitě přijdou příznivci historie. Příspěvky přátel Kumpery, Čumpelíkové, Mikulčáka, Drhlíka a Hlaváče určitě zaujmou a potěší.

Ve Vědomosti nechybí oblíbené recepty a kalendář akcí na další pololetí spolu s výčtem oslavenců (možná k jejich malé radosti).

B. Vognič

*Přátelé, redakční kolektiv Vám na závěr touto cestou upřímně
přeje šťastné a spokojené prožití nastávajících svátků
a úspěšný nový rok 2008.*

Slovo starosty

Vážení přátelé,

Vánoce jsou tady a my budeme brzy bilancovat náš krúžkařský rok 2007. Trochu s předstihem mi dovoluje podělit se s Vámi o jednu radost z letošního roku.

Po několikaleté pauze se podařilo obnovit mužský sbor. A to tak, že již po pár měsících zkoušení se jím můžeme chlubit na veřejnosti. Velmi pozitivní ohlasy na jeho vystoupení přišly už po říjnovém

koncertu v pražském Atriu, pak na setkání krúžků ve Stupavě. Sešla se parta zpěváků, kde výkony našich zkušených sólistů Tondy Housky, Karla Medka či Jožky Šenka nutí ostatní k pilnému tréninku. Ale především je třeba smeknout před obětavým úsilím a odbornou fundovaností umělecké vedoucí Soni Plzákové, která se kromě jiných činností pro krúžek uvolila také k vedení sboru. Velmi mě těší, že Jožka Šenk, organizační vedoucí sboru, se po svém zvolení do výboru tak vehementně pustil do práce. Dobře využívá svých řídicích zkušeností získaných v profesním životě a myslím, že by zanedlouho mohl převzít i vůdčí roli v našem krúžku.

V listopadu jsme byli v Bratislavě, resp. ve Stupavě na slavnostním večeru k 85. výročí založení Slováckého krúžku v Bratislavě a Skaličanů. Program zájezdu byl náročný, ale díky vždy dobře naladěným a milým hostitelům se všem určitě líbil. Pečlivě se na setkání připravili; pilně natrénovali celé komponované pásmo, které předvedli s jím typickým entuziasmem, také po organizační stránce se o nás výtečně starali. Připomeňme si v této souvislosti, že hlavní zakladatel bratislavského krúžku Ing. Jura Černý, rodák z Kunovic, byl po dobu svých pražských studií členem našeho pražského krúžku. Po odchodu do Bratislavy pak přirozenou iniciativou, která vedla k založení bratislavského krúžku, vlastně „pouze“ navázal na svoji předešlou činnost v Praze a využil zkušeností zde získaných. Buďme rádi, že se tak stalo, a že se s našimi milými a ctěnými krajany za řekou Moravou máme možnost potkávat.

Přátelé, přeji všem krúžkařům i jejím blízkým, ať i v roce 2008 prožijeme v našem krajanském společenství nejméně tolik pěkných chvil, jako tomu bylo v roce odcházejícím.

M. Říha

**K článku Jana Hlaváče „Folklorní tradice a
Slovácký krúžek v Praze“
(Vědomost' č. 37/2007)**

V září letošního roku tomu byly čtyři roky, kdy jsem po prvé navštívila besedu Slováckého krúžku v Praze. O Krúžku jsem se dozvěděla r. 2003 prostřednictvím knížky *Praha a Moravští Slováci* ing. Jaroslava Vinklera, díky kterému jsem Krúžek později osobně poznala.

Pocházím z Hané, z rodiště Alše Balcárka, básníka spjatého s počátky sdružování Moravanů v Praze. Nadšený lyrik, horlivý vlastenec (Čech rodu Moravského jako František Palacký), dnes pro svůj tragický osud řazený mezi prokleté moravské básníky - ale také výborný zpěvák (i lidových písní). Vydala jsem o něm knížku - abych obnovila jeho stopu v rodném kraji - a uspořádala literární soutěž nesoucí jeho jméno- aby se jeho odkaz rozmnožil o současnou tvorbu. Tolik na úvod - a pro pochopení následujících řádků.

Slovácký krúžek v Praze má pro mě svůj úkol, směr a cíl jasně vymezeny. Jsou zakotveny v jeho stanovách a v dlouholeté tradici. Ztotožnila jsem se s nimi tak, jak jsou definovány ve výše uvedené knížce o historii Krúžku, a jsou důvodem, pro který jsem se stala členkou Krúžku. Překvapuje mě proto, čtu-li teď, že jsou úvahy, že by se měl Slovácký krúžek v Praze případně ubírat poněkud jinou cestou.

Jsem přesvědčena o tom, že „nové či moderní“ formy, které se mohou nabízet, může Krúžek průběžně sledovat, vzít na vědomí, vést o nich diskusi, neměl by však pouštět svoji cestu, jakkoli se na ní mohou dočasně vyskytovat překážky.

Společensví rodáků a přátel Slovácka strukturované tak, jak existuje v Krúžku, je naprosto unikátní. Z mého pohledu by byly zásadnější změny v podstatě jeho zaměření, které někomu mohou připadat zdánlivě málo významné, nejen zradou na tradici - byly by dalekosáhlou ztrátou něčeho hlubinného, toho nejcennějšího, co Krúžkem přetrvává a co je jím přenášeno dál.

Jaroslava Čajová

Oslavy v Bratislavě

Na oslavy 85 let trvání našeho bratrského Slováckého krúžku a Skaličanů spojeného s pravidelným setkáním SIK jsme vyjžděli brzy ráno s radostným očekáváním vzácné příležitosti společně prožitého svátku s přáteli jak z Bratislavy, tak z Brna. Vzhledem k tomu, že se hostitelé rozhodli pochlubit vinným mokem z okolních „prešpurských vinic“, jsme s bolavým srdcem oželeli tradiční dotankování vína cestou a mazali zasněženou krajinou přímo do sklepů podniku VILLA VINO RAČA. Cestu jsme využili dílem k dospání a nabrání sil na věci příští, dílem na pilování pěveckých čísel naší prezentace. S překročením hranic došlo i na slovenské písničky.

Na místo samé – do Rači jsme dorazili zásluhou laskavého, avšak nekompromisního vedení zájezdu Dušanem Macháčkem včas, nedlouho po poledni. Místo chlebem a solí jsme byli vřele uvítáni polibky a následně po krátké exkurzi i devíti vzorky místních špičkových vín, která se údajně podávala jak na rakouském císařském dvoře, tak i na Titaniku. Víno máme rádi, někteří z nás mu i rozumí, a tak degustace, v průběhu které dorazili i Brňáci uběhla jako voda. Než jsme stačili všechny vzorky řádně pochválit, už jsme nasedali do autobusů a metelili směr Stupava.

Hostitelé, jak je u nich zvykem, měli vše do detailu připraveno, jejich srdečnost a pohostinnost hrála u srdce. Všichni jsme se vešli do jednoho, i když částečně rozděleného sálu. Do prostor, ze kterých nebylo na hlavní scénu tolik vidět, byla pozornými hostiteli zabezpečena videoprojekce. Zpívat se začalo ještě před zahájením programu u stolů. Hlavními aktéry byli brněnští a naši zpěváci s částí brněnské CM.

Hlavní program byl zahájen, stejně jako všechny větší akce hostitelů, hymnami krúžku, tj. sborově zpívanými písněmi „Není lepší jak v nedělu“ a „Skalica je pěkné město“. Následovaly verbální gratulace s dárky, ve kterých starostové prokázali znalost společné historie našich SIK a připomněli vzájemnou propojenost, pomoc a ovlivňování se navzájem již od samého vzniku SIK v Bratislavě. Pokud jsem dobře poslouchal, je jedním ze zakladatelů SIK v Bratislavě a Skaličanů bývalý člen SIK v Praze a náš krúžek tím pádem vlastně kmotrem. První část večerního programu zakončili hostitelé překvapením - komponovaným programem sestaveným jejich rychtářem P. Fajkusem ze scének, písní a tanečních čísel. Hostitelé prokázali velký potenciál a nadšení pro věc. Jsem v očekávání čeho pak se dočkáme příště. Odposlechnutá dohoda o budoucí užší spolupráci s Brňáky je příslibem. (Vždy, když mám

příležitost si poslechnout přátele z bratislavského SIK nebo si s nimi zazpívat mě potěší mně neznámými slokami nebo variacemi na známé, na Moravě zpívané písně. Vždy si kladu otázku, do jaké míry je mnohdy odlišná melodie a text důsledkem uchování původnosti, nebo vlivem prostředí, ve kterém žijí).

Druhá část večera byla věnována „krojovaným dárkům“. Mě osobně utkvěl v paměti nejsilněji už první vstup v podání bezprostřední osobnosti paní Heleny Jurasové – vnučky věhlasného operního pěvce, sběratele lidových písní Dr. Blaho. My jsme vystupovali druzí se strážnickou cifrou v podání Martina Sochora. Následoval 15 členný mužský sbor s částečně pozměněným repertoárem oproti vystoupení v říjnu v Atriu a dále vystoupení chasy. Podle ohlasu jsme se líbili a lze bez sebechvály dodat, že moc. Po nás vystupovali Brňáci se svou CM, sbory a chasou – byli výborní. Následovalo milé pěvecké vystoupení skalického ženského uskupení HARMÓNJA a statečná dvojice žen zastupujících ženský sbor z Kunovic.

Cimbálové muziky z Kunovic, Prahy a Brna (muziky jak je zvykem hrály povětšinou pomíchané) vytvořily prostor pro „bohatýrské“ zpěvy i tanec a chasy krúžků i ostatní hosté jej vděčně využily. Hodně neradi jsme se po jedné hodině ranní loučili, nasedali do autobusu a slibovali si s přáteli, že příště, nejpozději v se zase rádi uvidíme. Cestou zpět se několik neukojených pokoušelo pokračovat ve zpěvu. Elán jim vydržel zhruba po hranice. Ani jsme se nenadáli a před svítáním jsme se loučili dárkem od pořadatelů v podobě stylového hrnečku.

Díky Vám přátelé za krásný zážitek a díky Tobě Dušane za trpělivost a obětavost.

Bruno Vognič

Slovácký krúžek na Slováckém roku v Kyjově.

Výbor Slováckého krúžku v Praze uspořádal pro členy krúžku a jeho četné příznivce v „olympijském roce“ zájezd do Kyjova na Slovácký rok. Ten se totiž koná jednou za čtyři roky.

Krúžkařské výlety mají svůj půvab: jednak tématickým zaměřením směrem k lidové kultuře obecně, ale také směrem k pospolitosti fandů a fanynek lidového zpěvu, muziky a tance.

Obvyklý začátek našich cest, totiž stanice Budějovická, byl

kupodivu zavčas zaplněn účastníky zájezdu, takže odjezd směrem Kyjov byl bez časových komplikací. Nalodivší se „stará garda“ začíná ladit hlasy a vlhčit hlasivky. Začíná směnný obchod napečených dobrot a nálada poutníků do Kyjova je uvolněná. Asi 100 km před Brnem jsme svědky a bohužel i účastníky dopravní nehody, když do našeho autobusu zezadu narazí nechutně rychle jedoucí osobní vůz. Jeho osádka je v šoku, který se snaží zmírnit dobré víly z našeho autobusu - zavolají záchranku a poskytují improvizovanou první pomoc. Záchranky i hasiči jsou na místě coby dup a jsou to profíci každým coulem. Jen ti dálniční policisté! Čekalo se na ně dlouho, předlouho... Ach jo! Ještě že pitný režim našich cestovatelů je pravidelný a na čase nezávislý.. Konečně je možné vyrazit k cíli s odbočkou do brněnské „fakultní“, kde si vyzvedneme naši Boženku Růžičkovou. Při havárii narazila bokem na opěradlo a lékařka z pohotovosti rozhodla pro jistotu kontrolu rentgenem. Chvilí kličkujeme Brnem a pak nás už Boženka vítá čerstvým burčákem a zprávou, že je vše v pořádku.

Kyjov nás přivítal přátelsky nejen v hotelu a ubytovně, takto našich dočasných domovů, ale také taneční atmosférou na hlavním náměstí, kam se mnozí z nás, byť už noc hvězdy rozsvítila, vypravili. Pátral jsem po hudcích ,kteří muzicírováním do kuropení do notového rámu slavnosti zasazují“, ale byl jsem neúspěšný. Jen jeden muzikus se před svými kamarády chlubil, jak pěkně mu to Rumunsko na houslích „ide“... Ach jo!

Sobotní pořad „I v jednoduchosti je krása“ autorů J.Slováka a ing.I.Šimečka-přehlídka krojů s dožínkovými věnci byl úžasný pestrostí krojů kyjovské oblasti. Vyšivaná pohádka jak mužského, ženského tak dětského kroje! Pořadatelé nechali krojované projít po zvýšeném podiu, takže nebyl problém i přes hlavy diváků si kroje dobře prohlédnout. Další pořad, který jsem si z bohaté nabídky vybral (nebyl jsem sám), byla „Obnovená skočná“ autora B. Rychlíka. Až autora potkám, pozvu ho na „štamprlu“- tak se mi pořad líbil! Jeho poezii lépe vystihuje následující příspěvek „Obnovená skočná“.

Nedělní Jízda králů se mi zdála taková krátká a rychlá - ale je to možná takový dojem, který mám v porovnání s Jízdou králů ve Vlčnově, kde průvod prochází vesnicí i čtyři hodiny.

Další pořad „Chlapská pýcha“ autora ing. Blahušky byl o pýše taneční. Zdálo se mi, že mládenci - tanečníci jsou jaksí bez šťávy. Snad tím tří denním maratónem. Chtěl jsem asi vidět a byl natěšený na bujarost kyjovských mužáků, jak je znám ze společných setkání, třeba v Buchlovicích...

Kyjovský svátek sklouzl po vyšívání stuže času až na konec a nasedli jsme do autobusu majíce v kapsách pohodu, kterou jsme přišli do Kyjova pohledat, a kterou jsme tady našli. Děkuji všem zájezdníkům, že jsem s nimi užil čas a že mě jako vedoucího zájezdu nemučili nepravostmi.

Josef Bobek

Obnovená skočná (Obrazy z dějin folklorismu Kyjovska)

Pod tímto titulem byl uveden na Slováckém roku v Kyjově dne 11.8.2007 pořad o kyjovské skočné, jehož autorem byl Břetislav Rychlík, který také pořad uváděl. Podle mého mínění i vyjádření mých přátel to byl velmi zdařilý pořad. Konal se u kaple sv. Josefa, v parčíku na místě bývalého hřbitova, kde je zřízena malá scéna s hledištěm pro omezený počet sedících diváků, ale prostor byl zaplněn i mnoha stojícími, na něž se místo k sezení nedostalo. I tak měl však pořad spíše komorní ráz, což mu velmi svědčilo. Bylo zřejmé, že se tam nesešli náhodní diváci, ale převažovali (soudím podle reakcí) lidé věci znalí. Bylo nás tam také dost z pražského krůžku.

Pořad zahájili bohatýrským zpěvem dva krojovaní dlouholetí pamětníci Vladimír Pleva z Nětčic (83 let) a Oldřich Krejčí ze Svatobořic (93 let, mimochodem: spolu s manželkou Věrou, sestrou našeho přítele Jury Mikulčáka – oslavili v r. 1999 u nás v krůžku 50té výročí svatby). K nim byl na scénu pozván známý národopisný pracovník, dříve brněnský rozhlasový redaktor Jaromír Nečas (nar. v Kyjově 1922). Všichni tři zasedli na podiu po straně u podélného stolu a postupně se účastnili aktivně programu, někdy v podobě neplánovaných vstupů, které B. Rychlík v roli moderátora hladce zvládal. Tím přispěli k příjemné uvolněné atmosféře večera.

Úvodem přečetl B. Rychlík citát z článku Klimenta Navrátila, k němuž se později ještě víckrát vrátil (viz Vzpomínání o skočné v Kyjově, Sborník ke 110. výročí SIK v Praze). Nahoře uvedení se ke vzpomínkám o obnovení skočné v průběhu večera přidali svými doplňujícími poznámkami, jež by si zasloužily zapsání – jinak se ztratí. O. Krejčí vzpomínal, že v Kyjově nadlouho vytlačily „plechy“ hudeckou (resp. cimbálovou) muziku a tím se přerušila i tradice skočné. Jako člen SIK v Brně od r. 1940 zažil nácivky skočné, vedené paní Marynou Ulehlovou, která spolu s manželem prof. Vlad. Úlehlou sbírala informace o písních a

tancích u pamětníků v dědinách okolo Kyjova. Na její přání pak předvedli skočnou poprvé v taneční škole M. Úlehlové v Hradci Králové. VI. Pleva přispěl emotivní vzpomínkou, jak se nacvičovala skočná v první polovině 40tých let v Nětčicích podle pamětníků, soustavněji zřejmě hlavně zásluhou iniciativ a za vedení Klimenta Navrátila, který od r. 1942 hrál také v nově ustavené kyjovské cimbálové muzice. VI. Pleva uvedl, že poprvé na veřejnosti skočnou představili na Slovácké akademii v kyjovské Sokolovně v r. 1943, za účasti brněnských krúžkařů. Lze tedy říci, že skočná jako tanec se obnovila v podobě blízké dnešní v první polovině 40tých let. Zajímavý byl příspěvek J. Nečase, který také sám citlivě zazpíval jednu známou skočnou, okolo které se rozvinula debata. Šlo o píseň Svatoborský dvorku, kterou ale zpíval ve variantě Ty moščenský dvorku. Tak byla původně zapsána již v Sušilově sbírce v r. 1860 – zřejmě byla později (snad koncem 19 stol.) upravena podle místních poměrů, což se u písní stávalo často. J. Nečas také jako zajímavost uvedl, že prof. VI. Úlehla přehrával písně na klavíru (byl výborný pianista) a k tomu zvýrazňoval melodii pískáním. Mohu to potvrdit: když jsem se jednou v Kyjově navečer vracel domů, slyšel jsem už zdálky na klavír hranou písničku s mimořádně hlasitým hvízdáním melodie – byl u nás na návštěvě VI. Úlehla.

Kladem kyjovského pořadu byla jen minimální stylizace a občasná improvizace, což poskytovalo divákům pocit přímé spoluúčasti. Hodně se vzpomínalo na dlouholetého kyjovského primáše Juru Petru – jednoho z významných poválečných primášů vedle Volavého, Staňka aj. - jehož současná muzika (vedená jeho syny Jurou a Petrem) doprovázela taneční vstupy, spolu se staršími hudci vedenými Josefem Varmužou st. Taneční formy skočné předvedli tanečníci Slováckého souboru z Kyjova a ze Svatobořic.

Neformální ráz večera byl zdůrazněn hned v prvním tanečním vstupu předvedením skočné třemi zcela civilně oblečenými páry, než se přistoupilo k hlubšímu rozboru provedení skočné krojovanými páry ve třech stylech, provozovaných v dnešních souborech - od vláčného pojetí, přes „čtyřdobé“ až po provedení se zřetelným, vyšším výskokem. Může se zdát podivné, že v tak blízkých vesnicích (Nětčice, Boršov, Svatobořice) se provedením tanec značně liší. Nemá to souvislost s autentickým podáním (jež vlastně v přesnější podobě není známo), ale v individualitě tanečníků a vedoucích osobností souborů. Jak podotkl v závěru J. Nečas, nepředvádí se zde žádné dogma, nechť si to tanečníci volí podle osobního vkusu, tělesných dispozic atd. - Důležité je, že tanec dobře ladí s textem

písní a rytmem, v němž je hraje muzika (s důrazem na první dobu v „duvajové“ rytmizaci).

Zajímavým zpestřením bylo vystoupení souboru moravských Chorvatů (Pálava z Mikulova), který předvedl v doprovodu tradiční muziky (gajdy a dvoje housle) párový tanec, některými prvky připomínající skočnou.

Pozoruhodné je, že se vedou diskuse o tanečním provedení skočné, ale méně o rytmu hudby k tanci. V nedávném článku Jana Mičky v časopise Folklor (2002, č. 4, str. 226) se píše, že hudební provedení skočné (duvaj) vymysleli a uvedli do života tři muzikanti (Jakubiček, Petřů, Navrátil), z nichž žádný prý nebyl z Kyjova. To jen zčásti odpovídá skutečnosti - opravdu nikdo už přesně nevěděl, jak se to kdysi hrávalo. Ale přece Kl. Navrátil žil od svých dvou let v Kyjově-Nětčicích (narozen v nedalekých Bukovanech), Slávek Jakubiček dojížděl léta hrát na cimbál do kyjovské muziky z nedalekého Veselí. Jura Petřů žil v mládí v nedalekém Bzenci, měl praxi z několika cimbálových muzik a plně se sžil s folklorním prostředím Kyjovska. Hlavní je výsledek soustavné a odpovědné práce těch tří (a snad ještě A. Frolky) - rytmus, který byl v souladu se zlomky informací, se stylem a povahou tanečního projevu a který byl všeobecně na Kyjovsku přijat, možná i jako výsledek citu pro typ písní a pro regionální autenticitu. - Za dobu zrodu typické hry muziky ke skočné lze pokládat druhou polovinu 40tých let. V té době se scházejí v Brně hlavní protagonisté muziky ke skočné Kliment Navrátil s Jurou Petřů, dohadují rytmus, J. Petřů „piluje ciférky“.

Skočná je, na rozdíl např. od sedlácké, tanec s (téměř) přerušenu tradicí. Její obnovení bylo výsledkem hledání v literárních pramenech, rozhovorů s pamětníky atd. V souvislosti s taneční formou po válce obnovené skočné se uvádí obvykle jméno Maryny Úlehlové, jejíž pojetí bylo výsledkem pátrání manželů Úlehlových v okolí Kyjova. Sám jsem byl svědkem jejich pěších túr v okolí Chřibů, když obcházelí dědiny a sbírali vzpomínky pamětníků. Vlad. Úlehla v Živé písni (str. 813) píše ve vzpomínce na zpěvačku skočných A. Rolencovou z Boršova, že nikdo neví, jak se skočná tancovávala, „až ji moje choť sesbíranými třísečkami vyjasnila a znovu oživila“. Naproti tomu písní (textů a melodií) byl zaznamenán dostatek.

Nedávný kyjovský pořad byl dokladem toho, jak se podařilo „ze střípků“ pamětníků a záznamů obnovit tanec, který se po válce v souborech v poměrně krátké době rozšířil a doznal další vývoj, citlivě navazující na tradici a naplňující folkloristická i estetická měřítká snah o

udržení a další rozvíjení lidové kultury. Byl také ukázkou toho, jak lze lidovou píseň a tanec předvést a přiblížit publiku znalému i neznalému, bez podbízení a umělých jevištních efektů.

Závěrečná poznámka:

První známá hudecká (cimbálová) muzika - po dlouhém přerušení tradice - začala v Kyjově hrávat po r. 1940, snad i v souvislosti s uzavřením vysokých škol. Vzpomínám si, že jako houslisté v ní byli medicci Emil Klein (prim), Frant. Topinka (obligát) a Mirek Vlček, kontry hráli Ota Krojzl a od r. 1942 Kliment Navrátil, cimbál Oldřich (Ološ) Stokláška, basu Miloš Šafařík. Scházeli se v hotelu Slavia, jehož majitelem byl otec posledně jmenovaného, tam také docházeli manželé Úlehlovi žijící v té době v Kyjově. Později převzal cimbál Slávek Jakubiček a basu Vladimír Horák, na muzice se po r. 1946 podílel také Augustin Kůr (koncem 20tých let let jako student vysoké školy byl primášem pražského krúžku). Koncem čtyřicátých let pak začíná dlouhodobá éra muziky Jury Petru a rozšíření obnovené skočné.

Jan Hlaváč, září 2007

Slovácký krúžek v Muzaionu

Muzaion je slovo původem řecké a znamená „chrám múz“, bohyň, které se staraly o umění. Přebývalo jich v něm jedna až devět múz, podle kultury a dovednosti lidí v lokalitě. I laik uslyší v jeho názvu příbuznost se slovem muzeum. Obsah muzaionu je však mnohem širší. Není to oáza ticha a klidu. V jeho zdech se nacházejí prostory pro oživení tradic hmotné i duchovní kultury, pro národopis i folklor, pro prezentaci a zachování postupů tradiční lidové výroby užitkové i umělecké. Dnes jeho jméno nese bývalé Národopisné oddělení českého Národního muzea. Zrestaurovaná a do původní podoby přivedená empirová stavba v krásně udržovaném původním parku plném starých ošetřených stromů je jeho sídlem. Bývala to letní vila šlechtické rodiny Kinských z počátku 18. století, kterou hrabě Kinský odprodal začátkem 20. století Městu Praze. Prožila mnoho let jako letní pavilon, jako letohrádek byla nějaký čas cílem pražských výletníků. Následovala doba Národopisného oddělení Národního muzea, ale nemilosrdný čas nahloďával jeho pozemskou existenci. Za socializmu nebyly peníze na jeho opravy, stav byl havarijní. Dnes se už zase stkví v perfektním stavu na smíchovské straně Petřína. Dokonce v něm přibýly

kóje pro řemeslnické dílny, v nichž ve sváteční dny kvete rukodělná výroba a za budovou je možnost postavit podium pro folklorní představení. Také jej znají osobnosti, které tvoří programovou radu Muzaionu. Pořádají Národopisné slavnosti, které v jeho prostředí dostávají slavnostní ráz na podiu v parku i v aule budovy, ať už je to podnik velký, kde se sejde souborů několik, nebo akce komorní, co se vejde pod schody auly s několika řadami židlí pro diváky.

Dne 8.9.2007 to byla druhá varianta. Vzhledem k počasí, které mělo ten den proměnlivý charakter, bylo rozumnější jít pod střechu hned, než pod ni prchat v náhlém lijáku, jakých se mezi dnem s modrou oblohou přehnal od rána několik. Dny evropského dědictví 2007 přišel oslavit pražský Slovácký krúžek. Muzika pod vedením Martina Sochora v malém obsazení, ale vydatná, pět – šest tanečních párů, sbor v počtu asi pěti zpěváků, věkový průměr celého tělesa napříč lety od studentů-vysokoškoláků po starší generaci odhadem kolem čtyřicítky až šedesátky, a to jim možná nadřžují. Jsou zvyklí z krúžkařských schůzek každý měsíc si zazpívat a zatancovat při muzice v sále, kde se scházejí současní krúžkaři na skleničku vína, na pár slov s přáteli, na podívanou na mladé pokolení, které se samo verbuje z řad studentů, ať už moravských, pražských, či podrostků z dětských souborů, kterých je v Praze několik. Někteří rodáci na Moravu zajíždějí svátečně, protože Praha se stala jejich existenčním domovem, jiní zas tráví důchodová léta na Moravě, a jejich účast v krúžku je už jen sezonní, převážně v zimě. Schůzky jsou dobrovolné, ale sál Gongu je vždycky plný, program se vyvíjí samospádem. Tento na podiu vzácný charakter spontaneity si zachovalo i vystoupení v Muzaionu. Plynulo sice samovolně, ale nepřetržitě, stále zajímavě, střídaly se sbory zpívajících mužů, tance chasy, poslechové muziky a plné scény. Nedá se hovořit o pevné choreografii, ale tanečníci sami cítí prostor, respektují muziku, která zdaleka není doprovodná, ale provokativní, vyvolává neodbytný dialog s tanečnicí až k soutěživým tancům, které se přeženou a vytvoří klidové prostředí na sólový zpěv. To byla sváteční chvíle pro píseň Ej, letěl sokol, vyletěl... Několik starších posluchačů vzpomnělo při prvních tónech na zpěváka, tanečníka a muzikanta od Boha, redaktora Českého rozhlasu, letitého člena krúžku a rodáka z Velké nad Veličkou, Vladimíra Klusáka, od něž poprvé tuto píseň před lety slyšeli. Při dalších tónech však vzpomínky překrylo současné podání pana Karla Medka, jehož vcítění bylo tak fascinující, že vyvolalo napjatou pozornost. Je to náročná píseň, předurčená pro sólový zpěv. Zpěvák si volí sám polohu, v níž zpívá podle dispozic

svého hlasu, i tempo, vytváří ozdoby podle momentální invence vedené opakováním slov a rozvíjením melodie v nečekaných variacích, chvílemi až připomínající parlando. Velkou roli zde hraje osobnost zpěváka, ovládající pozornost posluchače a vede jej ke sdělení písně, v tomto případě baladickému. Folklorní projevy - jako všechny umělecké disciplíny duchovního charakteru - trvají pouze v čase, vymezeném jejich produkcí. Ale autoři se zapisují do paměti žijících, prohlubují vztahy k lidem i umění a vyvolávají pocit díky za vzácné chvíle, jako jsou tyto.

Účast Slováckého krúžku v Praze na svátečním odpoledni v Muzaionu byla osvěžující a blízká všem srdcím, které se nechaly vést do vyšších pater současného společenského života. Kdo jej chce poznat, bude vítán každou druhou středu v měsíci v sále Gong ve Vysočanech.

Na závěr si připomeňme události, které spojují Muzaion s krúžkem. Z předmětů Národopisné výstavy československé, která se konala v Praze od 15.května do začátku října v r. 1895, byl vybrán fond, který později vytvořil obsah instituce, nazvané Národopisným muzeem. Od té doby do dneška uplynulo 111 let, stejná doba, která uplynula od ustavení rodáckého krúžku Moravských Slováků v Praze. Tato dvě výročí se sešla na komorním koncertu u příležitosti Dnů evropského dědictví 2007 v Muzaionu. Přejme jim neomezená léta dalšího trvání pro tvorbu vlastní vysoké kultury a pro radost, kterou z ní čerpají její nositelé.

B. Čumpelíková

Letní soustředění chasy

Letošní letní soustředění chasy se opět konalo v regionu, jenž je nám nejbližší - na Slovácku. Po dvou letech ve Strážnici jsme se vrátili na Hradištsko, a to přímo do jeho centra - do tělocvičny gymnázia v Uherském Hradišti, která se nám stala na čtyři dny domovem. S místem jsme změnil i čas, začátek léta a strážnické slavnosti jsme zaměnili za konec prázdnin, do období burčáků a vinobraní. O burčák nebyla po večerech nouze a jeho spotřeba snad překročila i množství vypitého vína. I tak jsme zůstali ve spotřebě na člověka a den pod krúžkovým průměrem.

Naopak nadprůměrná byla doba strávená tancováním, kvůli kterému se soustředění pořádá. Osobně mám radost z toho, že se soustředění ve srovnání s minulými méně podobalo dovolené. S nácvikem tanců nám pomáhala vedoucí FS „Cifra“ Lenka Kraváčková, jež nám radila ohledně straňanských, huckých a korytňanských. Ukázala nám též základy dolnoněmčanské a tanečnicím karičky.

Sami jsme si pak po prázdninové přestávce osvěžovali téměř celý

náš repertoár tanců. Je to nutné, protože nám přibylo několik nových členů.

Škoda jen, že na soustředění chyběla živá muzika. Ať se snažíme jak chceme, ten elektrický přehrávač ne a ne podchytit tu písničku co začneme zpívat. Obávám se, že i kdybychom do něj nalili víno, stejně by to nepomohlo, ač to vcelku dobře funguje s živými muzikanty.

Na soustředění proběhla také volba stárka, která ještě nikdy nebyla tak jednoznačná. Novým stárkem se stal dlouholetý a spolehlivý člen chasy Petr Smetana z Uherského Brodu, který si za stárku vyvolil Lucii Stuchlíkovou z Uherského Ostrohu. Oba přišli do Prahy za studiem a oba zde již také našli práci. Petr je členem krúžku přes šest let, Lucka druhým rokem – ať žijí stárek a stárka! (viz obr. na obálec)

Na naše soustředění nás přijeli podpořit Petr a Pavlínka Kaňovští a Marián a Alena Königovi, kteří ač nyní žijí na Moravě pro nás stále zůstávají členy chasy, a především našimi přáteli.

Užili jsme si to, získali společné příjemné zážitky, odpočinuli jsme si, něco se naučili a tak se těšíme na příležitosti, kdy se budeme moci předvést.

Ondra Sameš

Slovácký krúžek v Atriu na Žižkově

Ej, dívča straňanské ...

Úterý 22. května 2007, Atrium – koncertní a výstavní síň.

Na podiu cimbálová muzika Jiřího Janouška a dívča straňanské – paní Vlasta Grycová. Svou premiéru před publikem si odbývá i mužský sbor (tedy jeho vybraná část) SIK. Podle reakce přítomných úspěšně.

Příjemná společnost krúžkařů a pár skalních, kteří překonali vedra a přišli se potěšit baladami i „štěklivými“ písničkami ze Strání v podání paní Vlasty Grycové, sedláckou z Hornácka s mužským sborem našeho SIK (svrběly mě paty). Nemůžu zapomenout na nejen zazpívaný, ale i zatančený verbuňk, na myjavské čardáše v houslovém sólu Markéty Janouškové. Závěr večera patřil něžné ukolébavce, kterou si s paní Grycovou broukal v hledišti snad každý.

Odcházela jsem teplým květnovým večerem domů a v uších mi doznívalo „V straňanském hájku ..

Tak zase příště. A ať je nás víc.

Zdena Housková

Trojské vinobraní 2007 **- aneb jak to vidím já**

Je tomu již třetí rok, co jsem se mohl účastnit Trojského vinobraní konaného ve venkovních prostorách Trojského zámku. Trojský zámek sám osobě je krásnou stavbou; pokud k tomu připočteme dobře udržovanou a hezky vypadající zahradu, tak nám vychází velmi příjemné prostředí pro konání takové akce, jako je Trojské vinobraní. Co vám mám povídat, je to prostě stylové. Kam moje paměť sahá (3 roky), tak nám vždy vyšlo počasí, což vždy podpoří vnímání krásného prostředí a atmosféry, zvedne náladu a to vše vede k lepším tanečním a pěveckým výkonům. Tyto výkony jsou samozřejmě podpořeny nejen publikem, ale i vínem a burčákem, kterého je tam vždy hodně a v mnoha exemplářích. A tak to má být!

Hned po příchodu každý z nás cítí potřebu udělat průzkum „trhu“, aby mohl dostatečně věrohodně poradit dalším nově příchozím. Takže zkoumáme, zkoumáme, ..., zkoumáme a zkoumáme až máme vyzkoumáno, Karel Medek tomu říká dostatečně naladěno, a můžeme tak pokračovat v krásně načatém odpoledni. Prosím, předchozí větu neberte doslova, ne všichni pijí a ti co pijí, tak rozhodně nepijí nezřízeně. Je to prostě do pohody. Po seznámení se s prostředím jsme se převlékli a šli na to. Jako tradičně i letos jsme měli připraven koberec, příkrývající štěrku, na kterém je vždy velmi „zajímavé“ tancovat. S tím se však nedá nic dělat a my, jako „profesionálové“, jsme to zvládli bravurně; jen podotýkám, jako vždy.

Jak jsem se zmiňoval, počasí se letos opět vydařilo. Takže vše nasvědčovalo, že to bude povedené odpoledne. Nevím proč, ale letos to bylo jiné. Poprvé bylo Trojské vinobraní dvoudenní akcí. První den musela muzika zvládnout sama bez široké podpory nás ostatních. Zato druhý den ji podpořila většina z nás. Vystoupení se neúčastní jen mladá chasa, ale zapojují se všichni z krůžku, kteří chtějí a mohou. V tomto bodě si vždy vybavím paní Blaženku v první řadě publika, jak nás všechny povzbuzuje svým nadšeným potleskem a úsměvem. I v očích jí byla vidět radost. Soudím, že i všem ostatním se naše vystoupení určitě také líbilo. Pro většinu návštěvníků Trojského vinobraní je naše vystoupení v krojích příjemné zpestření ochutnávání vín a nejenom toho.

Bohužel z celého našeho působení na vinobraní mám smíšené pocity. Hned takřka od začátku se naše skupina rozdělila na dvě, přičemž

jedna se věnovala vystoupení a ta druhá obcházení stánků s vínem a zpívání za ochutnávkou. Vždy se tak činilo až po vystoupení; nevím, proč letos se s tím začalo tak brzy. Dle mého názoru by mělo být vystoupení vždy na prvním místě. Každopádně nám to rozdělilo síly, což nebylo dobře. Co se týče vystoupení samotného, tak mám pocit, že letos i to bylo jiné. Muzika sice hrála, ale nemyslím si, že bych si nějak extra zatancoval a zazpíval. A nebylo to tím, že bych nechtěl. Prostě muzika zvládla vše sama, což byla podle mne škoda; rádi bychom ji podpořili zpěvem a tancem více.

Letošní Trojské vinobraní se mi sice nelíbilo tolik jako v minulých letech, ale i přesto nelituji, že jsem se této akce účastnil. Poprvé mne viděli rodičové tancovat a zpívat a už nejsem jen popíječ vína, ale i žárovky šroubující tanečník. Prostě jsem si pověst vylepšil. Takže to jednoznačně stálo za to. Všem těm, kteří neví, jak takové Trojské vinobraní vypadá, doporučuji v roce 2008 to zjít.

Jan Roháč

Žandár zářil na Vltavské

Po našem loňském aktivním návratu na setkání pražských lidových muzik s CM J. Janouška, se náš SIK letos 10. listopadu na XXIV. setkání prezentoval samostatně. Reprezentovala nás mladá CM Žandár s nestárnoucím K. Medkem, která si přizvala mladé výborné zpěvačky ze souboru „Šarvanec“.

V pořadu, který tradičně citlivě „řediteloval“ náš přítel Jožka Harčarik vystoupilo 8 souborů - muzik (Kytice, Žandár, Malá česká muzika, Dolina, Gaudeamus, slovenská Kornička, Vycpálkovci, CM J. Janouška). Vystupující se více či méně snažili naplnit moto letošního setkání „Dům, hospodářství, kůň a vše co k tomu náleží“. Program byl velmi citlivě, pohotově a vtipně konferován, sál byl i přes nevlídné počasí a Prahu očekávající provokace neonacistů téměř plný. Brzy po začátku přeskočila mezi jevištěm a hledištěm jiskra sounáležitosti a pochopení, vytvořila se krásná pohodová atmosféra.

Každý z vystupujících byl skvělý, dával ze sebe to nejlepší, většina se snažila o živý kontakt s publikem, nadsázku a vtip což nacházelo vděčnou odezvu u posluchačů. Oproti loňsku byl program obohacen o slovenský „dětský“ soubor Korničku ověnčený úspěchy ze soutěží včetně mezinárodních. U tohoto souboru mi přes jeho nesporné kvality vadil místy „dospělácký repertoár“ a určitý „chlad“. O strhující závěr a

nezapomenutelný zážitek se postarala „Cigánská muzika“ J. Janouška s cigánskými melodiemi bravurně v sóle provedenými Markétou Janouškovou.

Žandár po úvodním vystoupení pořadající Kytice de facto zahajoval program. Jediný měl „slovácký“ repertoár a svým vystoupením jako první oprávněně vyvolal ovace. Mile překvapil pěveckým projevem, kdy zejména druhá v pořadí - vícehlasně zpívaná píseň vyvolávala až mrazení. Žandár, jak je u něj dobrým zvykem, „tlačil na pilu“, hrál a zpíval jako o život, písnička navazovala jedna na druhou bez pauz, čímž ještě zvyšoval gradaci svého vystoupení. Ve stejném duchu vystoupili i jejich hosté - výborná mladá děvčata ze souboru „Šarvanec“. Karel Medek si užíval své bezkonkurenční pozice sólisty, hrál si s emocemi publika. Kluci mu hráli pod nohy, až mu z širůšku padaly vonice. Při jeho verbuňku se z publika poprvé ozvalo spontánní „bravo“ - dalšího se dočkal až verbíř Doliny. Bylo škoda, že děvčata nevystupovala v krojích, jinak krom několika drobných zaváhání v nástupech společně zpívaných písní nebylo co vytknout.

Večerních kasací jsme si bohužel moc neužili, ale z toho co jsme si užít stačili bylo zřejmé, že i český folklór je podmanivý, veselý a hravý, a že i my se svým zaměřením na Slovácko se při něm můžeme aktivně bavit. Jožka Harčarik může být na odvedenou práci hrdý a každý, kdo si čas na tuto akci nenašel, může jen litovat.

Manželé Vogničovi

Kosecké 2007

Naše účasti na „Koseckých“ v Buchlovicích se pro nás stávají, stejně jako velikonoční beseda v Kyjově, životní nutností - živou vodou - návratem ke kořenům. Vřelé díky, obětaví pořadatelé. Letošní „Kosecké“ a prožitky byly tak silné, že jsme se rozhodli se o ně s čtenáři Vědomosti podělit.

Koseckých jsme se zúčastnili spolu se Ždaňáři, kteří vypravili autobus ve 3,15 hod. a po cestě přes Lovčice, Bukovany a Kyjov posbírali nejen zbytek mužského sboru, ale i veselou, nádherně zpívající krúžkařskou partu z Bukovan (stopy vlivu Kl. Navrátila jsou patrné), více než 90letého, stále čilého pana Krejčího i s kosou (měl zlatou svatbu v našem SIK), Jana Slaměnu. Už cestou nám hladila uši obě místní nářečí

ve kterých jsme vyrůstali a téma: „Košť Burgund“ v Kyjově (obsažený v zasvěcené, ne zrovna lichotivé kritice), jako nosné téma v podání bukovanského chasníka, byl neopakovatelný.

Koseckých se letos zúčastnilo 22 souborů (z toho 2 ženské) + v úloze rušitele pohody pokutující sbor policejní. Počasí bylo nádherné, tráva bez rosy, program obvyklý, tj. úvodní pozdrav každého ze souborů písní, rozcvičení sekáčů a hlasivek, následující soutěž.

Vlastní soutěž zmíníme ze dvou důvodů. Jednak, konečně se podařilo probojovat do finále, dále pak proto, že jedním z porotců byl Jura Petruš – loňský vítěz. Letošní vítěz byl od Zlína. Odnesl si demižon vína a krásný džbán, stejně tak i vítězky ženské soutěže. Pokřtěním příručky „Kosení snadno ...“ se program vyčerpal, my ne.

Následovala druhá část nezapomenutelného dopoledne. Kvality a prestiž Ždaňarů jsou v kraji pojmem. Bukovanská parta taktéž skvělá (a navíc jejich občerstvovací přístroj snad neměl dno). Jan Slaměna (dříve primáš jedné z kyjovských CM) umí, a tak není divu, že se kolem zanedlouho soustředili fajnšmekři slovácké písničky - to nejlepší co dnes na Kyjovsku zpívá a hraje včetně Jury Petruš, kyjovského mužského sboru, Varmužovců ..., zněly i gajdy z Vracova. No prostě nádhera – pohoda. Příjemně naladění a spokojení lidičky, kopretiny ve vlasech a v rukou, nádherné písničky, milá setkání včetně s přáteli z bratislavského SIK a našeho dřívějšího stárka Petra Kaňovského, krásné slunné dopoledne, nikam se nespěchá ...

Beze zbytku bylo využito i cesty zpět. Došlo k přepadení „pustevny“ pana Nečase. Vykoupil se flaškou slivovice a prohlídkou jeho letního sídla, jejímž zlatým hřebem byl obraz od Jury Petruš (člověk žasne co ten chlap všechno umí a stíhá, kde a jak se angažuje).

V poledne jsme byli zpět s lítostí, že ta nádhera rychle odešla a nastoupili úmornou cestu odpolední výhni domů tak, abychom stihli televizní pořad o třech legendárních primáších, ve kterém jsme se s řadou z výše jmenovaných opět potkali.

Manželé Vogničovi a J. Daněčková

Vycpálkovci diamantoví

Osobní vzpomínka Vojty Kumpery

17. prosince dovršují Vycpálkovci 60 let svého trvání. Sluší se gratulovat. Ještě dnes to vidím jako včera. Moje novopečená ženuška Mária (byli jsme tehdy svoji už plných sedm týdnů) se navrátila večer z podolské sokolovny k rodinnému krbu a sdělila mi sladké tajemství. Franta Bonuš, tehdy ještě vysokoškolský studák tělesné i hudební výchovy s hrstkou tělocvikářů, výtvarníků a trojicí spanilých dívek z proslulého tanečního studia Jarmily Jeřábkové (rodnými jmény Taťána Hošková, Míla Košnářová a Liběna Livorová) založili „Vycpálkův taneční soubor“ – později noblesně překřtěný na „Soubor písní a tanců Josefa Vycpálka“ . Proč právě po tomto významném sběrateli českých písní a tanců? Vysvětlení je zcela prozaické. Jeho syn prof. dr. Vratislav Vycpálek jim hrál nejen na klavír, ale mnohdy také zasvěceně poučoval a předváděl jak se co má tančit.

Proč se o tom zmiňuji právě ve Vědomosti ? Protože na samém počátku, když už se začalo pod patronací Čs. svazu mládeže vystupovat i veřejně – ba i v zahraničí (Belgie, Sovětský svaz...), což bylo v oněch dobách něco nevídaného – neslýchaného, tvořili první muziku tehdejší muzikanti pražského Slováckého krúžku: Franta Kozák – prim, Milan Baborák – kontry, Otyň Horký – klarinet, Zdeněk Mišurec – basa a další, jejichž jména si už ve své stařecké mozkovně nevybavuji.

Sluší se vyzvednout, že z této vycpálkovské líhne postupem času vzešla řada našich předních folklorních odborníků. Jen namátkou zmiňuji Hanku Laudovou – Reichertovou, Věru Laudovou – Kurzweilovou, Barboru „Unku“ Čumpelíkovou, Ivanu Helebrantovou, Danielu Stavělovou, nemluvě o řadě zasloužilých pedagogů a choreografů lidových tanců. Vedle již zmíněného Franty Bonuše např. Jiří „Ica“ Pospíšil, Alena Skálová, doc. Boža Kos, Luboš Ogoun, Mária Kumperová, Eva a Rajek Rejškovi, Franta Drďácký, bratři Muchkové, manželé Hattanovia také muzikologové rozličného zaměření: Zdeněk Mišurec, Miroslav Císař, Luděk Zenkl, Jose Janouš, Václav Zeman, Libuše Laštovková, Milena Suhradová, Míla Rychta, Martin Terray ..

A když už jsem v tom vzpomínkovém vypočítávání, i plno umělců zvučných jmen prošlo vycpálkovskou náručí: malíři František Skála, Bořek a Jaromír „Jamoril“ Laudovi, Milan Baborák, Miloslav Hájek „Háječek“, sochaři Olbram Zoubek, Zorka Soukupová – Kořánová, Mirek Hudeček,

keramičky Olga Hudečková a Eva Janoušková, nebo také Šárka Pospíšilová (mozaika), Taťána Dudová (textilie)

A teprve co šťastných i méně vydařených manželských párů se v souboru upeklo: Pospíšilovi, Dudovi, Hrkalovi, Laudovi, Skálovi, Hattanovi, Rejškovi, Zemanovi, Hadrabovi, Jiříčkovi, Souhradovi, Drdáčtí, z mladších pak Helebranti, Battěkovi, Dvořákovi, Novákovi atd. atd. až do skonání světa.

Má hruď se pokaždé radostí pne, když i v současné době na setkáních Slováckého krůžku se pravidelně vidím s Vycpálkovi jako Unkou Čumpelíkovou, Márinkou – chotí mou, Olgou a Mirkem Hudečkovými, sám se sebou. Škoda, že tady mezi námi není náš společný cimbálista a kamarád Jura Hubálek

Vojta Kumpera 1.7. 2007

Z dějin na Slovácku

5.2 Třicetiletá válka, Turci a kuruci

Násilné pokatoličťování bylo doprovázeno strastmi třicetileté války. Roku 1623 Bethlen Gábor s Turky zničil císařskou armádu u Hodonína. V roce 1627 Turci sami na Slovácku mučili muže, popravovali je, zajímali a brali do otroctví, znásilňovali ženy. Téhož roku táhl do Uher v čele císařské armády sám Albrecht z Valdštejna, ale v kruté zimě armáda mrzla. Ve čtyřicátých letech táhli Slováckem Němci, Francouzi, Španělé, Italové a střídala se vojska císařská se švédskými.

Výsledkem třicetileté války bylo, že ve vesnicích zůstala necelá třetina obydlených domů, ale i méně: např. v Dubňanech bylo 14 domů osedlých a 73 pustých, ve Svatobořicích 8 osedlých a 47 pustých. V Miloticích zůstalo 24 gruntů pustých a jen 8 gruntů osedlých a podobně v dalších vesnicích milotického panství. Majitel panství, hrabě Serényi, přemístil k jejich dosídlení 80 rodin z Bojkovska, kde mu patřil Nový Světlov. Ve Skoronicích bylo všech 27 gruntů pustých; proto roku 1656 přivezla vrchnost do Skoronic německé osadníky z Kunvaldu

Roku 1663 pronikli k hranicím Moravy opět Turci. Předem vyslali na Moravu 40 vyzvědačů, aby zjistili jak jsou města a hrady opevněny, kolik je v nich vojáků, kde jsou mosty a brody přes řeky; špióny si Turci označili vypáleným cejchem, dali jim peníze a slíbili další peníze po

návratu. Šest neděl vyzvídali a po návratu do Uher byli postaveni do čela oddílů, aby je vedli do kraje, který poznali. Oddíly pustošily, pálily, vyplenily krajinu kolem Brodu, Hluku, Ostroha, Veselí, Strážnice, Lanžhota, Podivína až k Rajhradu. Z Buchlovic utekli lidé do lesů, Veselí a Ostroh se udatně bránily. Zajatce, starší 40 let, Turci rovnou zabíjeli, 1200 mladších zavázali do pytlů (jen hlavy jim koukaly z pytlů) přehodili je přes koně a odvezli do otroctví do Uher. Vypálených vesnic bylo nejvíce zejména mezi Olšavou a Moravou, po nájezdech Turků zůstalo víc pustých domů než po třicetileté válce.

V roce 1664 byl na 20 let uzavřen mír; čtyři chycení vyzvědači byli však mučeni a popraveni. Ondráš Michalcových byl po popravě rozčtvrcen a rozvěšen na rozcestích a jeho hlava byla nabodnuta na kopí. Jakub Nestroj byl rozžhavenými kleštěmi připraven o dva prsty a žhavým rožněm za živa protknut a vyzdvižen. Jiříkovi Strakovi stáhli za živa dva pruky kůže a za živa ho pověsili na hák, dokud nezemřel. Jura Charvát přišel o dva pruky kůže, o dva prsty, byl za živa rozčtvrcen a na rozcestích vystrčen jiným pro výstrahu.

Roku 1680 vtrhli na Slovácko kuruci E. Tóköliho, když bojovali proti Leopoldovi I., který chtěl pronásledovat nekatolíky i v Uhrách. Města se bránila statečně. Ale když kuruci dobyli Brod, živí zůstali jen ti obyvatelé, kterým se podařilo utéct; ve městě zůstaly ležet mrtvolky a než mohly být pochovány, ožírali je psi a jiná zvířata. Do toho přišel i mor a zahynulo mnoho lidí v Hradišti, Strážnici, v Kyjově a jinde. Hrůzy a ukrutnosti se opakovaly jako za předchozích válek. Roku 1683 znovu Turci napadli Slovácko od Vídně, dokud je neporazil polský král Jan Sobiesky.

Ve snaze napravit utrpené válečné škody začala šlechta více využívat své poddané, zvyšovat dávky a roboty nad únosnou míru. To vedlo k selským bouřím. Roku 1671 Kateřina Magnisová ve Strážnici stupňovala útisk a vykořisťování poddaných tak, že *„mnozí ze sousedů a sirotků od velikého zbití, což paní hraběnka poručila, na svém zdraví žebráci učinění jsou, někteří od velikého sedění ve věži smrti podstoupili a mnozí, obávajíc se tak velkého krutého bití, z města pryč utekli“*. Roku 1691 došlo ve městě k povstání, lidé se shlukli přes zámek, služebnictvo i hraběnka uprchli zadem, hraběnka se již nevrátila.

I když turecké vpády skončily, Slovácko se klidu nedočkalo. Hned na počátku 18. století napadli Slovácko znovu kuruci. To se opět proti Leopoldovi I. vzbouřila uherská šlechta, tentokrát pod vedením Františka Rákoczyho. Nájezdy (ke kterým se přidávali i Slováci ze Skalice,

Senice, Sobotiště) trpělo nejvíce okolí Hodonína, Strážnice a Uh. Brodu. Kuruci vyplenili Velkou, Kuželov, Hrubou Vrbku, Hroznovou Lhotu, Tasov, Veselí, Radějov. Denně chytali a ukrutně mučili obyvatele, bičovali je do krve, polomrtvé zabíjeli. Ve Strážnici sebrali kuruci 3 stáda volů, 1000 ovcí, na Hradištsku se zmocnili 4000 kusů různého dobytka, v Lipově 1200 kusů. Císařské vojsko bojovalo s kuruci se střídavými úspěchy a někdy dokonce získalo zpět část uloupeného dobytka. Roku 1704 dobyli kuruci Strážnici, vyplenili a vypálili 189 domů, popelem lehl i kostel, fara, radnice, škola i špitál. Zámek se však ubránil, měšťané se vzchopili a v protiútoku pobili 54 kuruců.

Téhož roku 1704 útočilo 10 000 kuruců na Uherský Brod. Obléhatelé slibovali obráncům od Rákoczyho milost, když se město vzdá; vyhrožovali však, že v opačném případě po dobytí města neušetří ani ženy, děti, psy a kočky. Brod odolal, i když ženy musely hasit hořící domy, protože muži byli na hradbách.

Roku 1706 překročili kuruci řeku Moravu a napadli Hodonín, Rohatec; Kyjov se ubránil útoku 4000 nepřátel, kteří použili i děla. Mistřín zachránila před největší pohromou od kuruců statečná a chytrá děvčica Matylda Vašíčková. Vyjela oddílu kuruců vstříc, nabídla jejich veliteli a pak i vojákům mísu jitrnic a slíbila další pohoštění i víno v obci. Překvapení kuruci nabídku se smíchem přijali a pár dní využívali pohostinnost Mistříňanů. Jejich pobyt zaplatili obyvatele obětováním několika kusů dobytka a sudů vína, ale škody byly menší proti těm, které by jim vznikly, kdyby kuruci obec dobývali násilím a pak plenili a rabovali.

Drobné oddíly Uhrů přepadávaly i jednotlivé sedláky na polích, na cestě do kostela, sedlákovi na cestě ze mlýna sebrali mouku, zajaté bičovali a stínali. Na poli brali pasoucí se kusy dobytka, obilí z jam, včely z úlů. Až roku 1710 byli kuruci poraženi. V Moravském zemském archivu našel O. Krejčí podrobné vyčíslení škod, které způsobili uherští kuruci na milotickém panském majetku i škody na vesnicích panství. Dva nezávislí odhadci (bzenecký hejtman a napajedelský měšťan) sepsali nalezené škody a odhadli náklady na obnovu zámku, pivovarů, palíren, hospodářských stavení, ztráty z uloupeného dobytka a drůbeže, z ukradených plodin (obilí, hrachu, sena) ve všech vesnicích panství. Vyčíslili i ztráty, které vznikly z toho, že poddaní nemohli platit své dávky. Odhadci vyčíslili i škody poddaných na vesnicích panství.

Ani v pozdějších letech nemělo Slovácko klid. Na východní Slovácko vpadali Slováci z pohraničních obcí, zejména z Vrbovce; lovili

si zvěř, zabírali úseky lesa, měnili hranice; Bošáca si chtěla přisvojit Javorník, v bojích zabili bosáčtí několik lidí, rozbořili domy.

Když podle pragmatické sankce Karla VI. nastoupila roku 1740 na trůn jeho dcera Marie Terezie, napadli Rakousko okolní panovníci, kteří si z různých příbuzenských vztahů činili na trůn nárok. Tak byla cizími vojsky obsazena Praha; roku 1742 obsadili Prusáci na 8 dní Kyjov; musel se vyplatit 3000 zlatých.

Na počátku 17. století patřily obce Slovácka k největším na Moravě; ze 127 moravských obcí, které měly více než 100 domů, bylo na Slovácku 25 obcí. Po vojnách 17. století zůstalo však na Slovácku i 90 pustých obcí, které už nikdy nebyly obnoveny.

Jiří Mikulčák

Mládí dny a hry radostné

Občas si říkám v dnešním uspěchaném koloběhu života, jaké jsme měli štěstí, že jsme mohli prožít svá léta dozrávání mezi tolika, s životem vyrovnanými lidmi, kterým vděčíme za všechno, na čem jsme mohli a můžeme ve svém běhu života stavět. I když nic nebylo tak jednoduché jako dnes a poměry byly nesrovnatelně skromnější, žilo se mnohem opravdověji, lidé měli k sobě mnohem blíže, společně prožívali své osudy. Jsou to věci, které se za peníze nekoupí a ničím nenahradí, což stále výrazněji kontrastuje s neustále patrnějším dnešním odcizováním se ve vzájemných vztazích, které se nejvíce projevuje zejména ve větších městech.

V naší generaci jsme od malička poznávali, kde je naše místo. V rodině, ve škole, mezi všemi známými, kteří pro nás byli tetičkami, strýčky, kmotřenkami či kmocháčky, mezi domácími zvířaty, o která jsme se mohli s patřičným pocitem hrdosti starat, nebo na poli a v hospodářství, kde jsme byli postupně uznáváni za schopné odpovědně zvládnout nejrůznější práce.

A určitě málokteré z dnešních dětí, obklopených všemi možnými nákladnými hračkami, si odnáší tolik nezapomenutelných dojmů, kolik

se nám zapsalo do paměti z toho, co jsme si sami dokázali zhotovit. Stačily k tomu třeba výkresy, které jsme dostali ve škole na konec školního roku, aby se z nich velice rychle staly karty, které nám v rukách šustily na pastvisku na strnisku při pasení husí, s gesty odkoukanými od starých mariášníků.

Pro kluky byl příchod jara spojen s hrou „v kuličky“. Patou se vyhloubil důlek, ze kterého si vybíral výhru ten, kdo se do něj nejčastěji svými kuličkami střelil a ostatní tak obehral – „ogabal“. Nebo na kousku rovné země se narýsovala „školka“, někde se říká „panák“ a ve vyznačených polích se absolvovaly různé sestavy poskoků po dvou nohách, levé či pravé noze, střídavě nebo „naznačky“. Kluci se dokázali vydovádet s „kolobručků“, jakoukoliv obručí, kterou poháněli klacíkem, dokud se „kotúlala“.

Dnes už málokomu něco řekne výraz „kalapače“, někde se říkalo „dvojičky“. Byly to obyčejné kostky, které se vybrušovaly z pálených rozbitých „křidlic“ (střešní tašky – pozn. redakce), se kterými hlavně děvčata dokázala žonglérské kousky.

A co pro nás kluky znamenal okamžik, kdy jsme dostali svůj první nůž, i když to ze začátku byla jen obyčejná „rybička“. Vyrobil píšťalku, to pro nás nebyl žádný „majstrštyk“, stejně jako nařezat si „prutí“ a uplést „žilou“ alespoň z osmi pramínků. Důležité zaříkadlo „otlúkej se píšťalíčko vrbová...“ bývalo zárukou, že píšťalka z vrbového prutu se povedla.

A vyřezat ze špalíka „kaču“ se kluci naučili ve škole v ručních pracích. S nožem se velice snadno zhotovilo vše potřebné pro další hru – „pječko“ nebo „semelu“, jinde také známou pod názvem „špaček“. A při odbíjení pječka jsme drmolili tajuplná slova – semela, bisa, téra, ekvestéra. Teprve v tercii v gymnasiu jsem poznal, že jejich původ je v latinském odpočítávání – poprvé, podruhé, potřetí, počtvrté, což ukazovalo na dávný, studentský původ této hry.

A s nožem se hrávala oblíbená klukovská hra „kudla“, při které se s nožem házely pojmenované „figury“ tak, aby se hozený nůž zabodl špičkou do země a jeho nachýlený konec nebyl k zemi blíže než na čtyři prsty. Při neúspěchu nastupoval další účastník hry. Z názvů jednotlivých figur si dodnes neúplně pamatuji „břuch“, „záda“, „grňa“, „zvonek“, „pich“, „sek“ a „šmrnc“.

Dnešní mládeži sotva něco řekne výraz „pucka“ a hra „už je pucka v důlku?“, ke které stačily patou vyhloubený důlek, ze starých ponožek či punčoch a z hadříků vyrobený míček. Vymyšlenými slovy, jsme zaměnili svá jména, jimž pak ten, či ta, kdo zůstal u pucky v důlku si

zapsal a potom vyvolával smyšlená hesla. Vyvolaný se pak musel co nejrychleji zmocnit pucky z důlku a trefit s ní nejbližšího hráče, který se při zásahu snažil o totéž, dokud se nemínil. To znamenalo trestný bod. Podobná byla hra „na děcka“, ke které stačil odřený „tenisák“. Zapisovatel si poznamenal jména nebo opět smyšlená hesla účastníků, kterými je vyvolával, aby chytili odražený míček, hozený na zeď, vrata či střechu. A vyvolaný se pak míčkem snažil trefit spoluhráče, kteří se rozprchávali do všech stran, než je zastavil pokyn „stát“ od hráče, který se míčkem zmocnil. A ten se opět snažil trefit míčkem toho, kdo byl nejbližší. A pokud se nestrefil, připsalo se mu další „děcko“. Prohrál, kdo jich měl nejvíc.

Ještě více by dnešní omladina kroutila hlavou nad hrou, které se říkalo „rajčúrňa“. Na sklizeném obilném poli, kde jsme pásli husy, se vytrhalo strniště a vytvořil se labyrint chodbiček, kterými se „rajčúrňák“ honil za účastníky, hry a chycený „vypadl“ ze hry. Nepříjemnou dohrou bývalo, když nehlídané stádo hus skončilo v „zajetí“ v případě, když je majitel přistihl, jak se popásávají na jeho poli. Pak nejednou skončili pasáci „v zajetí“ v prasečím chlívku a čekali, až si je rodiče vyzvednou. Své nemalé technické schopnosti prokazovali kluci když se rozhodli postavit si „káru“, pokud sehnali vhodná čtyři kola z odloženého kočárku.

Jako na lahůdku si dodnes vzpomínám na upečené „erteple“ (brambory), upečené ve žhavém popelu ze spáleného strniska nebo „ertepliska“, suché bramborové nati. Pálení „ertepliska“ bylo významnou událostí. Soumrak prosvěcovaly záře ohňů na polích, kde každá parta kluků chtěla mít co největší „lišu“. Díky tomu často nebyly brambory pečené, ale spálené na uhel. Pokradmu do ohně hozené kaštiny dávaly pěkné rány. Horší bylo, když při skákání přes oheň znamenala žhavá jiskra některou část oděvu nežádoucím propáleným větracím otvorem.

Vynalézavost různých her byla bezmezná. Kolik inspirací znamenal třeba járek se splaškovou vodou. Stavěly se zde „zástavy“. Hráze, jejichž protřetí se oznamovalo voláním „sere, sere!“. Járek se přeskakoval s rozběhem, nebo o tyči, s nejedním pádem do mazlavého dna. Do břehů járku či potoka se hloubily „pece“, sotva trochu proteplenou hladinu potoka brázdily posádky „lodí“, na které se přeměnily vany na prádlo. Hry na „skovku“, na četníky a zloděje, na „slepú babu“, pikaná, chůze na chůdách, „na petrolína“ a podobné byly zdrojem zábavy, které nevyžadovala téměř žádné, nebo vůbec žádné rekvizity.

Méně nevinou zábavou byly různé, bujné schválnosti, kdy se

dělalo, jak se říkalo někomu „na potvoru“. Namazat někomu kliku ode dveří, vpustit okýnkem vrabce do místnosti, kde se dralo peří, postavit do dveří sněhuláka. Nebo, což patřilo už k méně bezpečným nápadům, rozebrat vůz, „fasuněk“ a umístit jeho součásti na střechu stodoly.

Kolik pracovních úkolů se přitom chápalo jako významná či slavnostní událost. Vinobraní, vaření „trnek“, dodraná, žně s dožínkami, hody po dokončení podzimních prací, úklid před velikonoce a vánoce.

Už je to pro nás jen ohlédnutí na dávné, skromné, ale šťastné a bohaté stránky života.

Alois Drlík

Zpravodaj

Franta Úprka a Olšany

Funerální plastiky představují jednu z pracovních a uměleckých příležitostí pro sochaře. Výjimkou nebyl ani Franta Úprka. Díky tomu se můžeme například na Olšanských hřbitovech setkat s těmito pěknými postavami ze Slovácka v kroji, které vyšly z jeho dílny. Pomník rodiny Baštovy a Landovy leží v těsném sousedství hrobu Viktora Dyka, pomník rodiny Bredmayerovy zase nedaleko hrobu Ladislava Stroupežnického. Možná někdo ze čtenářů Vědomosti napíše podrobnosti o těchto rodinách.

Jaroslava Čajová

„Kytice“ – jedna ze zdařilých ukázek možných směrů vývoje folklorního dědictví.

V polovině června se v tisku objevily nadšené kritiky na vizuální scénické ztvárnění kantáty „Kytice“ od Bohuslava Martinů prezentované

na festivalu Smetanova Litomyšl 2007. Jinak velmi opatrní kritici nešetřili superlativy - „geniální“, „blízko zázraku“ apod. (např. Petr Veber, Jiří Černý HN 18. a 19.6.), a to i zásluhou spoluúčinkujícího souboru Hradišťan.

Doufejme, že budeme mít možnost si udělat vlastní úsudek alespoň ze záznamu v televizní repríze.

O čem se psalo

Ke Slováckému roku v Kyjově

„Proměnlivý, ale stále přitažlivý“ je název článku o kyjovském Slováckém roku 2007 od F. Synka v časopisu Folklor 10/2007. Autor sleduje vývoj této folklorní události od prvního Slováckého roku v r. 1921 a uvádí, jak se postupně měnily programové cíle v dobovém kontextu. Letošní a předcházející (2003) nový model podle autora (i podle názoru řady našich krůžkařů) mění původní náplň a provedení ve směru „komerčně pojaté kulturní a společenské slavnosti, jejímž cílem je vysoká návštěvnost a smyslem kladná ekonomická bilance..... Na okraji zájmu zůstává uchování tradic, odbornost a kyjovské Dolňácko jako výrazná a zajímavá národopisná oblast.Bylo by škoda, kdybychom....kvůli komerci a přespřílišné snaze o zviditelnění ztratili svoji staletou, nepřerušenu vazbu na tradice a vlastní kořeny“. Na druhé straně autor oceňuje velmi početnou účast obcí kyjovského Dolňácka a Ždánicka, vždyť ve slavnostním průvodu defilovalo více než tři tisíce krojovaných účastníků z 35 obcí kyjovského regionu. V tom se projevila spontánnost a tradiční vazba i vztah k domovině.

O velmi zdařilém, národopisně náročným kritériím vyhovujícím pořadu Obnovená skočná, jakož i o jiných pořadech se píše na jiném místě Vědomosti.

Věčně mladá hudba

Pod tímto titulkem píše v pravidelné rubrice Poslední slovo (Lidové noviny z 26.7.2007) známý nemilosrdně kritický Jan Rejžek, že pro účast na Letní filmové škole v Uh. Hradišti vynechal oblíbené slavnosti ve Velké nad Veličkou. „Letos jsem nestihl jiný milovaný rituál Hornácké slavnosti, jež se lehce překrývají s hradišťským školením, a tak mi to Břetislav Rychlík vynahradil, když na nádvoří Slovácké galerie přivedl a hezky uváděl koncert Zpěvy starého světa. Pod kaštaný a vlahou oblohou zněly za doprovodu Jury Petru či souboru primáše Martina

Hrbáče úžasné hlasy třiaosmdesátiletého brněnského folkloristy a rozhlasového redaktora Jaromíra Nečase, stejně starého či mladého „pana řídícího“ Františka Okénky z Malé Vrbky, sedmdesátníka Jiřího Hrbáče a devětasedmdesátileté Anny Kománkové z Javorníku nad Veličkou. Z náporu té prosté, obnažené krásy táhlých i rychlých písní o falešných galánečkách i frajářech, co museli na vojnu, až hlava bolela, srdce zpívalo a do očí se draly zrádné slzy“. Opravdu nečekané emotivní vyznání autora známého spíše ostrým odsuzováním různých negativních či sporných jevů v našem kulturním životě.

Morava, folklor a sluhové

Tento text byl publikován v revui Rozrazil 7/2006 brněnským folkloristou J. Plockem a je v plném rozsahu na Internetu pod www.gnosis.cz. Článek je uveden takto: „Na začátku této úvahy stála nabídka redakce, abych napsal o tématu, které prý je živé: „Moravský folklor jako sluha normalizace“. Přiznám se, že v první chvíli jsem neměl valné chuti se do toho pouštět. Je to zapeklité a svým způsobem pochybné téma, které navíc evokuje nějaký hodnotící aspekt. Víím, že se dnes takto o věcech běžně mluví, ale hluboce s tím nesouhlasím. Jak může být folklor sluhou ? Ona (lidová hudba či píseň) nebyla a nemůže být sluhou nikoho a ničeho. Nanejvýš může být využita k určitým cílům ve formě dobového folklorismu či ideologie. Avšak toto všechno dělají lidé, takže jestli někdo něčemu slouží, je to vždycky člověk se svým étosem. Se svým přesvědčením, nejlepšími úmysly, ale také se svým utilitarismem a omezeným rozhledem. A pouze v této rovině má smysl něco eticky posuzovat či hodnotit.“

Celý článek o rozsahu 5 stran stojí za přečtení. Občas se i my setkáváme s podobným obviňováním folkloru a folklorních souborů. Článek tento problém podrobně diskutuje a uvádí ho na pravou míru. Pokud se týká pražského krůžku, za dlouhou dobu svého působení v této společnosti nenacházím nikoho, kdo by se aktivně práce krůžku účastnil z jiných důvodů, nežli proto, že má naši lidovou kulturu rád.

Připravil J. Hlaváč

Filmové romány Karla Vachka

V edici DVD Filmové romány Karla Vachka vyšel autorův absolventský film „Moravská Hellas“ natočený v roce 1963. Jde o dobové zamyšlení se nad místem a úkolem strážnických slavností.

ČTK 9.10.2007

Jiné :

V letošním roce neutichl krůžkařský život ani v létě. Vedle návštěvy Slováckého roku v Kyjově, kterého se zúčastnilo kolem osmdesátky našich členů proběhly besedy u Sochorů. Zasluhou Jožky Šenka se část SIK vázaná na mužský sbor scházela de facto týdně ke společné písničce po pražských hospodách a vinárnách.

Paní Kornélie Němečková oslavila 28. srpna za asistence části členů SIK své 75 narozeniny ve svém ateliéru – blahopřejeme

Zemplínské slávnosti

Ve dnech 18. a 19. srpna 2007 proběhly v Michalovcích 48. Zemplínské slávnosti. Ing. Pavel Fiala se jich soukromě zúčastnil. Má z nich řadu zážitků se kterými se jistě rád se zájemci podělí.

Webová adresa SIK www.kruzekskp.cz -!!!!

Osvědčené recepty

„Králík labužník“

Viktora Zlámala

Naporcovaného králíka osolíme a po jedné straně potřeme sladkou paprikou.

Rozpustíme 10 dkg na kostičky nakrájené slaniny, králíka na ní osmahneme a dáme do kastrolu péct.

Ke slanině přidáme 1/8 másla, na kterém osmahneme cibuli, zaprášíme lžící hladké mouky, zalijeme trochou vody a přelijeme přes králíka.

Do prázdného kastrolu nalijeme ~ 1 vody, několik kuliček pepře, 2-3 ks bobkového listu, trochu tymiánu, kostku masoxu, 1 dcl červeného vína, trochu maggi. Necháme přejít varem a pak přecedíme na maso. Přidáme 5 dkg rozinek, přikryjeme pokličkou a pečeme asi 1 hodinu. Maso neobracíme.

„Hanácké koláč“

Těsto:

1 kg hladké mouky

6 žloutků

6 lžic krystalového cukru

1 lžice soli

1 hrnek oleje

½ l mléka

Vše zamícháme a necháme hodinu kynout, pak pečeme do růžova.

Tvarohová náplň:

1 kg tvarohu

3 žloutky

¼ kg mletého cukru

rozinky dle chuti

citrónová kůra a vanilkový cukr

Posýpka na koláč:

1 celé máslo

¼ kg hrubé mouky

1 kg mletého cukru

vanilkový cukr

Recept na pravé hanácké koláče mám od pana Mojmíra Hanuše z Olomouce, velkého příznivce „hanácké písničkě aji tance“, který ho má zase od paní Elišky Navrátilové z Olomouce-Neředína.

Jaroslava Čajová

Dobrou chuť!

Přehled akcí Slováckého krúžku v Praze v období leden – červen 2008

9. 1. 2008 Beseda u cimbálu KD Gong,
středa 19.00 hod. Sokolovská 969/191, Praha 9
-přednáška ing. Rudolfa Tučka z Tvrdonic na téma „Slovácký verbuňk“
v podání několikanásobného vítěze soutěže o nejlepšího tanečníka
slováckého verbuňku na festivalu ve Strážnici a současného předsedy
soutěžní poroty
13. 2. 2008 Beseda u cimbálu KD Gong,
středa 19.00 hod. Sokolovská 969/191, Praha 9
-účinkuje muzika Slováckého krúžku
23. 2. 2008 Moravský ples v Praze Národní dům na Smíchově
sobota 19.30 hod.
-vstupenky H. Šalová: 244 264 459; pokladna Nár. domu: 257 099 999
12. 3. 2007 Beseda u cimbálu KD Gong,
středa 19.00 hod. Sokolovská 969/191, Praha 9
-účinkuje muzika Slováckého krúžku
9. 4. 2007 Beseda u cimbálu KD Gong,
středa 19.00 hod. Sokolovská 969/191, Praha 9
-účinkuje muzika Slováckého krúžku
14. 5. 2007 Beseda u cimbálu KD Gong,
středa 19.00 hod. Sokolovská 969/191, Praha 9
-účinkuje muzika Slováckého krúžku
11. 6. 2007 Beseda u cimbálu KD Gong,
středa 19.00 hod. Sokolovská 969/191, Praha 9
-účinkuje muzika Slováckého krúžku

Daší plánované, ale dosud nepotvrzené akce:

oVýstava vín. Místo a termín se upřesňuje, předběžně neděle 30.3.08.

oVystoupení slováckých verbířů v Praze. Informoval nás a zároveň
přizval ke spolupráci ing. Tuček. Akce má být pravděpodobně 19.4.2008.

Jubilanti nad 50 let

Měsíc	Datum	Příjmení	Věk
Prosinec	5.12.	Blažek Jaroslav	80
	7.12.	Ochrana František	55
	18.12.	Smolová Vlasta	85
	25.12.	Daněčková Jindra	55
Leden	4. 2.	Bartová Jarmila	60
	10. 1.	Tměj Luboš	60
	13. 1.	Krofta Tomáš	55
	21.1.	Zlámal Viktor	75
Únor	4 .2.	Petratur Vladimír	75
	5. 2.	Adamec Bohumír	80
Březen	3.3.	Cilínková Mrie	65
	5.3.	Macháček Dušan	70
	18.3.	Grée Miroslava	65
	25.3.	Kumperová Marie	85
	26.3.	Kabrna Vladimír	55
Duben	3.4.	Šrámková Věra	70
	8.4.	Běhačova Pavlina	70
	9.4.	Křepelková Magda	65
	9.4.	Mikulčák Jiří	85
	22.4.	Kroftová Marcela	55
	23.4.	Holečková Eva	50
Červen	6.5.	Nedohlídová Jana	50
	14.5	Daněk Zdeněk	65
	17.5.	Dostálová Věra	70
Červenec	5.7.	Janoušková Zdena	60
	30.7.	Zháňal Pavel	55

Obsah

Redakční poznámka	3
Slovo starosty	4
K článku J. Hlaváče	5
Oslavy v Bratislavě	6
Slovácký rok v Kyjově	7
Obnovená skočná	9
Slovácký krůžek v Muzaionu	12
Letní soustředění chasy	14
Slovácký krůžek v Atriu na Žižkově	15
Trojské vinobraní 2007	16
Žandár zářil na Vltavské	17
Kosecké 2007	18
Diamantoví Vycpálkovci	20
Z dějin na Slovácku 5.2	21
Mládí dny a hry radostné	24
Zpravodaj	27
Recepty	30
Přehled akcí	32
Jubilanti nad 50 let	33

Vydává Slovácký krůžek v Praze,
 Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4,
 jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející zpravidla 3x ročně
 Odpovědný redaktor: Bruno Vognič,
 Nové Ouholice 25, pošta Nová Ves 277 52,
 Redakční rada:
 Jan Hlaváč, Radka Šplíchalová, Jan Roháč
 Distribuce: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4,
 tel. 244464459, salovah@seznam.cz

Příspěvky el. poštou na adresu bruno.v@quick.cz, rukopisy na adresu odpovědného
 redaktora, vedení SIK nebo prostřednictvím členů redakční rady Vědomosti

Slovácký krůžek v Praze

Starosta: Miroslav Říha, Vikova 1143/13, 140 00 Praha 4
 tel.: 602 115 223, e-mail: riha@oksystem.cz

Jednatelka: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4,
 tel.: 244 464 459, e-mail: salovah@seznam.cz

www.kruzesksp.cz

